

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31.07.1998, sp. zn. 4 To 475/98, ECLI:CZ:KSCB:1998:4.TO.475.1998.1

Číslo: 43/1999

Právní věta: Nepodaří-li se soudu rozhodnout podle § 60 odst. 1 tr. zák., že odsouzený vykoná původně podmíněně odložený trest odnětí svobody, před uplynutím jednoho roku od konce zkušební doby (§ 60 odst. 3 tr. zák.), musí dříve, než rozhodne po této lhůtě, jako předběžnou vyřešit otázku, zda na tom měl podmíněně odsouzený vinu. Teprve když zjistí, že překážka pro rozhodnutí byla na straně odsouzeného, může v uvedeném smyslu rozhodnout, přitom je tak povinen učinit bez zbytečných průtahů poté, co tato překážka odpadne.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 31.07.1998

Spisová značka: 4 To 475/98

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Trest odnětí svobody podmíněný

Předpisy: 140/1961 Sb. § 60 odst. 1 a 3
141/1961 Sb. § 9 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43

Nepodaří-li se soudu rozhodnout podle § 60 odst. 1 tr. zák., že odsouzený vykoná původně podmíněně odložený trest odnětí svobody, před uplynutím jednoho roku od konce zkušební doby (§ 60 odst. 3 tr. zák.), musí dříve, než rozhodne po této lhůtě, jako předběžnou vyřešit otázku, zda na tom měl podmíněně odsouzený vinu. Teprve když zjistí, že překážka pro rozhodnutí byla na straně odsouzeného, může v uvedeném smyslu rozhodnout, přitom je tak povinen učinit bez zbytečných průtahů poté, co tato překážka odpadne.

(Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 7. 1998 sp. zn. [4 To 475/98](#))

Krajský soud v Českých Budějovicích zrušil k stížnosti odsouzeného L. B. usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 4. 1998 sp. zn. 2 T 266/94 a tomuto soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Českých Budějovicích rozhodl napadeným usnesením ze dne 24. 4. 1998 sp. zn. 2 T 266/94 podle § 60 odst. 1 tr. zák. tak, že odsouzený L. B. vykoná trest odnětí svobody v trvání deseti měsíců, jehož výkon byl původně podmíněně odložen na zkušební dobu dva a půl roku trestním příkazem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 9. 1994 sp. zn. 2 T 266/94, který nabyt právní moci dne 27. 9. 1994 a kterým byl uznán vinným trestným činem zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák. Pro výkon trestu byl odsouzený podle § 39a odst. 2 písm. b) a § 60 odst. 5 tr. zák. zařazen do věznice s dozorem.

Své rozhodnutí odůvodnil soud prvního stupně tím, že odsouzený se ve zkušební době podmíněného trestu odnětí svobody dopustil dalšího úmyslného trestného činu, a z toho důvodu nelze dovodit, že by žil řádným způsobem života, jak má na mysli ustanovení § 60 odst. 1 tr. zák.; ve zkušební době navíc neplnil řádně svou vyživovací povinnost ke svým nezletilým dětem.

Odsouzený podal proti tomuto usnesení včas stížnost, avšak ani dodatečně ji blíže neodůvodnil.

Krajský soud v Českých Budějovicích podle § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal napadené usnesení i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k těmto závěrům:

Trestním příkazem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 9. 1994 sp. zn. 2 T 266/94 byl odsouzený L. B. uznán vinným trestným činem zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody na deset měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu dva a půl roku. Byl uznán povinným uhradit poškozené firmě D. na náhradě škody částku 13 279 Kč; se zbytkem uplatněného a nepřiznaného nároku byla tato poškozená organizace odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Trestní příkaz byl odsouzenému L. B. doručen dne 15. 9. 1994 a právní moci nabyt dne 27. 9. 1994. Trestné činnosti se odsouzený dopustil dne 25. 11. 1993 tím, že si v půjčovně a prodejně náradí firmy D. zapůjčil náradí blíže ve výroku tohoto trestního příkazu specifikované v hodnotě 13 279 Kč s tím, že věci měl vrátit do 23. 12. 1993, což však neučinil, a tyto věci postupně zastavil v zastavárnách za celkovou částku 2000 Kč bez vyzvednutí. Protože trestní příkaz nabyt právní moci dnem 27. 9. 1994, od tohoto dne začala odsouzenému běžet zkušební doba podmíněného odsouzení. Zkušební doba uplynula dnem 27. 3. 1997.

Trestním příkazem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. 12. 1995 sp. zn. 5 T 327/95 byl odsouzený L. B. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a), e) tr. zák. ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák. Za tento trestný čin byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na tři měsíce se zařazením do věznice s dozorem a uznán povinným uhradit poškozené organizaci G. škodu ve výši 1645 Kč. Poškozená organizace byla odkázána se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Tohoto trestného činu se obžalovaný měl dopustit dne 3. 2. 1995 tím, že společně s M. K. odcizil na staveništi sokolovny v H. kabel v hodnotě 3290 Kč. Z kabelu odstranili izolaci a prodali ho ve sběrně. Trestní příkaz sp. zn. 5 T 327/95 nabyt právní moci dne 9. 1. 1996.

Z výše uvedeného je zřejmé, že krátce po započetí zkušební doby se odsouzený dopustil úmyslného trestného činu majetkového charakteru a způsobil škodu převyšující 3000 Kč.

Po právní moci trestního příkazu ve věci sp. zn. 5 T 327/95 Okresního soudu v Českých Budějovicích byl spis předložen k případnému rozhodnutí o tom, zda odsouzený má vykonat původně podmíněně odložený trest odnětí svobody.

Okresní soud v Českých Budějovicích vyžádal opis rejstříku trestů a požádal Místní úřad v H. o vypracování posudku na chování odsouzeného a zprávu o osobě odsouzeného od Policie ČR v H. Ze

zpráv založených v trestním spise je zřejmé, že odsouzený v posledních dvou letech nebyl projednáván pro přestupky, je trvale hlášen v H., avšak nezdržuje se tam. Zprávy Místního úřadu v H. jsou datovány dny 22. 5. 1996 a 9. 6. 1997. Policie České republiky dne 6. 6. 1996 sdělila, že dne 17. 1. 1996 byl dokumentován trestný čin nedovoleného podnikání podle § 118 odst. 1 tr. zák. a věc byla dne 19. 3. 1996 předána Okresnímu úřadu vyšetřování v Č., který věc zpracovává pod sp. zn. ČVS OVV-378/96. Za jiné protiprávní jednání od 27. 9. 1994 do podání zprávy nebyl obžalovaný projednáván. Tato zpráva však byla podána ještě před uplynutím stanovené zkušební doby, přičemž další zpráva vyžádána nebyla. Policejní orgány se v dalších zprávách vyjadřovaly toliko k pobytu odsouzeného v okrese Most.

Okresní soud nařídil k rozhodnutí o případném výkonu původně podmíněně odloženého trestu odnětí svobody veřejné zasedání na den 26. 9. 1997. Protože odsouzenému se předvolání nepodařilo doručit ani na adresu trvalého bydliště, ani na adresu přechodného bydliště zjištěnou v trestním spise, vydal soud dne 2. 10. 1997 příkaz k zatčení. Zatčení proběhlo až dne 20. 1. 1998, kdy byl odsouzený v 18.15 hod. zatčen v Mostě, ale policejními orgány byl k Okresnímu soudu v Českých Budějovicích dopraven až v 19.00 hodin druhého dne, což bylo po uplynutí dvacetičtyřhodinové lhůty, a proto byl okresním soudem propuštěn, přičemž převzal předvolání k veřejnému zasedání na den 28. 1. 1998. K tomuto veřejnému zasedání se však nedostavil a nedostavil se ani k veřejnému zasedání nařízenému na den 6. 3. 1998. Na obě tato zasedání se řádně omluvil. Další veřejné zasedání bylo nařízeno na 20. 3. 1998. Při tomto veřejném zasedání byl odsouzený vyslechnut a byl přečten obsah spisů Okresního soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 2 T 266/94 a sp. zn. 5 T 327/95. Na dotaz soudu odsouzený uvedl, že má vystavený živnostenský list na výkopové práce a že pracuje na Mostecku. V zimním období od ledna nepracuje, ale má domluvenou práci u firmy L. I toto veřejné zasedání bylo odročeno za účelem vyžádání posudku zaměstnavatele a nového opisu rejstříku trestů na 24. 4. 1998. Soud prvního stupně si vyžádal i sdělení Okresního úřadu v Č. ohledně plnění vyživovací povinnosti odsouzeného k nezletilým dětem. Ze zprávy Okresního úřadu – oddělení péče o dítě v Č. je zřejmé, že tento úřad ve zkušební době poskytoval příspěvek na výživu pro nezletilé děti k rukám matky N. B., a to od 1. 5. 1996 do 31. 5. 1996 a od 1. 12. 1996 do doby vypracování zprávy, tedy do 30. 3. 1998. K veřejnému zasedání konanému dne 24. 4. 1998 se odsouzený, přestože vzal termín veřejného zasedání na vědomí, nedostavil, a proto okresní soud rozhodl jednat v jeho nepřítomnosti. Při tomto veřejném zasedání vyhlásil okresní soud i napadené usnesení.

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že z uvedených údajů je zřejmé, že odsouzenému skončila zkušební doba podmíněného odsouzení ve věci sp. zn. 2 T 266/94 dne 27. 3. 1997. Podle ustanovení § 60 odst. 3 tr. zák. platí, že neučinil-li soud do jednoho roku od uplynutí zkušební doby rozhodnutí o tom, že podmíněně odsouzený se ve zkušební době osvědčil, či rozhodnutí, že se trest vykoná, aniž na tom měl podmíněně odsouzený vinu, má se za to, že se podmíněně odsouzený osvědčil. Toto ustanovení upravuje vznik zákonné fikce, že se podmíněně odsouzený osvědčil, přičemž musí být současně splněny následující podmínky: Uplynutí jak zkušební doby, tak i uplynutí dalšího roku po ní, dále skutečnost, že během zkušební doby ani během dalšího roku po jejím uplynutí nedošlo k rozhodnutí soudu o tom, že se trest vykoná, a konečně i skutečnost, že na tom, že k takovému rozhodnutí nedošlo, nemá podmíněně odsouzený vinu.

Okresní soud rozhodoval ve veřejném zasedání konaném dne 24. 4. 1998 podle § 60 odst. 1 tr. zák. až po uplynutí téměř jednoho měsíce po roční lhůtě uvedené v ustanovení § 60 odst. 3 tr. zák. Přestože rozhodoval až po uplynutí této lhůty, nevyřešil jako předběžnou otázku, zda skutečně z viny odsouzeného nebylo rozhodnuto v jednoroční lhůtě. Neprovedl k této otázce ani žádné důkazy, byť z obsahu trestního spisu je zřejmé, že se během této lhůty opakovaně snažil odsouzenému předvolání k veřejnému zasedání doručit, ať už prostřednictvím pošty nebo prostřednictvím Policie České republiky. Opakované pokusy doručit odsouzenému předvolání či zjistit jeho pobyt jsou sice ze spisu patrné, ale odsouzený při veřejném zasedání konaném dne 20. 3. 1998, ani předtím hned po svém

zatčení a předvedení k Okresnímu soudu v Českých Budějovicích dne 21. 1. 1998, nebyl vyslechnut k tomu, kde se po dobu několika měsíců zdržoval, zda a kde byl zaměstnán, ani nebyl požádán o vysvětlení, proč mu předvolání k veřejnému zasedání nemohlo být doručeno. Při takovém nedůsledném postupu okresní soud nevytvořil předpoklady pro posouzení otázky, zda je splněna podmínka spočívající v tom, že k rozhodnutí o tom, že odsouzený původně podmíněně odložený trest odnětí svobody vykoná, nedošlo právě z viny odsouzeného.

Nepodaří-li se soudu rozhodnout podle § 60 odst. 1 tr. zák., že odsouzený vykoná původně podmíněně odložený trest odnětí svobody, před uplynutím jednoho roku od konce zkušební doby (§ 60 odst. 3 tr. zák.), musí dříve, než rozhodne po této lhůtě, jako předběžnou vyřešit otázku, zda na tom měl podmíněně odsouzený vinu. Teprve když zjistí, že překážka pro rozhodnutí byla na straně odsouzeného, může v uvedeném smyslu rozhodnout, přitom je tak povinen učinit bez zbytečných průtahů hned po tom, co tato překážka odpadne.

Tyto právní závěry je možno dovodit z právní úpravy podmíněného odsouzení a úpravy postupu soudu při rozhodnutí o tom, že se podmíněně odsouzený osvědčil nebo že se trest vykoná, jak je rozvedena v ustanoveních § 60 odst. 1 a odst. 3 tr. zák. Trestní zákon v těchto ustanoveních přímo neuvádí hranici omezující dobu, kdy může ještě soud rozhodnout o tom, že se trest vykoná. Tuto dobu lze dovodit pouze z ustanovení § 60 odst. 3 tr. zák., které upravuje vznik fikce, podle které se uplynutím lhůty jednoho roku má za to, že se odsouzený osvědčil. Tato fikce, pokud nastane, tvoří zákonné omezení rozhodování soudu. Má-li se ze zákona za to, že se odsouzený osvědčil, nelze samozřejmě rozhodnout o tom, že se trest vykoná. Pokud tato fikce nenastane s ohledem na skutečnost, že odsouzený zavinil, že soud nerozhodl ve lhůtě jednoho roku od uplynutí zkušební doby, může soud rozhodnout o tom, že se trest vykoná i po uplynutí doby jednoho roku od konce zkušební doby. Trestní zákon sice již nestanoví žádnou lhůtu pro toto jeho rozhodnutí, z povahy věci však plyne, že to musí být co nejdříve po tom, kdy v důsledku zavinění odsouzeného prošla lhůta pro rozhodnutí soudu vyplývající z ustanovení § 60 odst. 3 tr. zák., která jinak zavazuje soud rozhodnout do doby jednoho roku od uplynutí zkušební doby.

Obecně by bylo možno říci, že podmíněně odsouzený zavinil, že soud do jednoho roku od uplynutí zkušební doby nerozhodl o tom, zda se odsouzený osvědčil, či zda původně odložený trest vykoná, když v rozhodné době mění často pobyt, aniž by místo pobytu hlásil příslušným orgánům, takže mu nelze doručit předvolání k veřejnému zasedání. Přitom důležité může být i to, že právě důsledkem průtahů zaviněných odsouzeným je znemožněno soudu, aby ve stanovené lhůtě objasnil všechny okolnosti důležité pro uvedené rozhodnutí, byť by se podařilo v této lhůtě provést veřejné zasedání.

Dále je třeba napadenému rozhodnutí vytknout, že okresní soud při rozhodování o tom, že odsouzený vykoná původně podmíněně odložený trest odnětí svobody, nepostupoval podle § 2 odst. 5 tr. ř. tak, aby zjistil takový skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro takové rozhodnutí. To znamenalo, aby nejen přesně zjistil okolnosti předchozího odsouzení, ale zejména, aby přezkoumal chování odsouzeného po celou dosavadní zkušební dobu. Recidiva odsouzeného sice zpravidla svědčí o tom, že účelu podmíněného odsouzení nebylo dosaženo, přesto však je třeba zkoumat život odsouzeného během celé zkušební doby. Okresní soud si sice vyžádal doplněný opis rejstříku trestů, z něhož zjistil, že odsouzený byl naposledy odsouzen Okresním soudem v Českých Budějovicích dne 6. 12. 1995 ve věci sp. zn. 5 T 327/95 pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a), e) tr. zák. a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na tři měsíce, který vykonal dne 28. 3. 1996. Okresní soud si nevyžádal doplněnou zprávu Policie České republiky ani pracovní hodnocení odsouzeného během zkušební doby.

Krajský soud proto zrušil napadené usnesení a uložil okresnímu soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl.